

Evli Bireylerde Evlilik Uyumu ile Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkide Evlilik Çatışmasının Aracı ve Cinsiyetin Düzenleyici Rolü

The Mediating Role of Marital Conflict and the Moderating Role of Gender in The Relationship Between Marital Adjustment and Attachment Styles Among Married Individuals

ÖZET

Evlilik uyumunun, bireylerin yetişkin bağlanma biçimleri, evlilikte yaşanan çatışmalar ve çeşitli demografik özellikler doğrultusunda farklılaşabildiği bilinmektedir. Bu çalışmada, yetişkin bağlanma stilleri ile evlilik uyumu arasındaki ilişkide evlilik çatışmasının aracı rolü ile cinsiyetin düzenleyici etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma grubunu 22 ile 65 yaş arasında değişen (ort. = 44.637, s = 9.823) toplam 303 evli birey oluşturmuştur. Katılımcıların 150'si kadın, 153'ü erkektir. Veriler, Google Forms aracılığıyla hazırlanan çevrimiçi veri toplama formu üzerinden elde edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği, Evlilik Çatışması Ölçeği ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri kullanılmıştır. Verilerin analizinde frekans dağılımları, betimsel istatistikler, madde analizleri, korelasyon analizi ve Process Macro aracılığıyla aracı-düzenleyici değişken analizleri gerçekleştirilmiştir. Bulgular, evlilik uyumu ile evlilik çatışması, kaygılı bağlanma ve kaçınan bağlanma arasında negatif yönlü anlamlı ilişkiler olduğunu göstermiştir. Ayrıca evlilik çatışmasının, kaçınan bağlanma ile evlilik uyumu arasındaki ilişkide aracı rol üstlendiği; cinsiyetin ise bu ilişkide düzenleyici etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Kurulan modelde kaçınan bağlanmanın doğrudan etkisi ile evlilik çatışmasının dolaylı etkisinin anlamlı olduğu görülmüştür. Benzer şekilde, kaygılı bağlanma ile evlilik uyumu arasındaki ilişkide de evlilik çatışmasının aracı, cinsiyetin ise düzenleyici rol oynadığı saptanmıştır. Ancak bu modelde yalnızca evlilik çatışmasının dolaylı etkisinin anlamlı olduğu, kaygılı bağlanmanın doğrudan etkisinin anlamlı düzeye ulaşmadığı görülmüştür. Ayrıca kadın ve erkek gruplarında evlilik çatışması ile evlilik uyumu arasındaki ilişkinin gücünün farklılaştığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Evlilik uyumu, evlilik çatışması, bağlanma stilleri

ABSTRACT

Marital adjustment is associated with adult attachment styles, marital conflict, and various demographic variables. In this context, the present study aimed to investigate the mediating effect of marital conflict and the moderating effect of gender on the relationship between adult attachment styles and marital adjustment. The sample consisted of 303 married individuals aged between 22 and 65 years (M = 44.637, s = 9.823), including 150 women and 153 men. Data were collected online through a questionnaire prepared via Google Forms. The Revised Dyadic Adjustment Scale, Marital Conflict Scale, and Experiences in Close Relationships Inventory were utilized as data collection instruments. The obtained data were analyzed using frequency analysis, descriptive statistics, item analysis, correlation analysis, and mediator-moderator analyses conducted through Process Macro. The findings demonstrated significant negative associations between marital adjustment and marital conflict, avoidant attachment, and anxious attachment. In addition, marital conflict was found to mediate the relationship between avoidant attachment and marital adjustment, whereas gender functioned as a moderating variable in this relationship. The analysis indicated that both the direct effect of avoidant attachment and the indirect effect through marital conflict were statistically significant. Likewise, marital conflict also mediated the association between anxious attachment and marital adjustment, while gender played a moderating role. However, in this model, only the indirect effect of marital conflict was significant, whereas the direct effect of anxious attachment was not statistically significant. Furthermore, the strength of the relationship between marital conflict and marital adjustment differed across female and male participants.

Keywords: Marital adjustment, marital conflict, attachment styles.

GİRİŞ

Evlilik, duygusal, sosyal ve ekonomik yaşamlarını ortak bir yaşam sistemi içinde birleştiren bireylerin karşılıklı sorumluluk ve bağlılıklarını içeren temel bir sosyal kurum olarak tanımlanmaktadır (Canel, 2012; Güleç, 2013). Tarihsel süreç içerisinde evlilik kurumunun anlamı toplumsal yapılara ve kültürel değerlere bağlı olarak değişim göstermiştir. Modern toplumlarda evlilik, toplumsal bir zorunluluk olmakla birlikte, aynı zamanda bireysel tatmin, duygusal yakınlık ve karşılıklı seçim sonucu oluşan birliktelik ilişkisi olarak

Eylül İpek Yazıcı¹
Behmen Çelikbaş²

How to Cite This Article

İpek Yazıcı, E. & Çelikbaş, B. (2026). Evli Bireylerde Evlilik Uyumu ile Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkide Evlilik Çatışmasının Aracı ve Cinsiyetin Düzenleyici Rolü. *International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*, (Issn:2630-631X) 12(4), 531-539. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.21646001>

Arrival: 24 May 2026
Published: 31 July 2026

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹Y. Lisans Öğrencisi, Haliç Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Psikoloji ABD, İstanbul, Türkiye. ORCID: 0009-0006-9575-2855
²Dr. Öğr. Üyesi., Haliç Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, İstanbul, Türkiye. ORCID: 0000-0003-3427-2015

değerlendirilmektedir. Bu yönüyle evlilik, bireysel beklentiler ile toplumsal normların kesiştiği bir yapıdır. Evlilik ilişkisi içerisinde eşlerin birbirleriyle kurduğu iletişim, duygusal paylaşım ve problem çözme biçimleri ilişki dinamiklerini doğrudan etkilemektedir (Akbaş, 2024; Baş, 2021).

Evlilik uyumu, eşlerin evlilik ilişkisini nasıl değerlendirdiklerini, ilişkiden ne düzeyde doyum sağladıklarını ve ortak yaşamı ne ölçüde dengeli sürdürebildiklerini ifade eden çok boyutlu bir kavramdır (Fıfıloğlu ve Demir, 2000; Korkmaz ve Karasahin, 2022). Uyum düzeyi yüksek evliliklerde karşılıklı anlayış, empati ve destekleyici iletişim ön plandadır. Bu tür ilişkilerde eşler, karşılaştıkları sorunları iş birliği içinde çözme eğilimindedir. Buna karşılık düşük evlilik uyumu, iletişim kopukluğu, duygusal uzaklaşma ve çatışmaların artması ile karakterizedir (Yalçın, 2014). Evlilik uyumu yalnızca bireysel özelliklere bağlı değildir; ekonomik stres, yaşam olayları, iletişim biçimleri ve bireylerin psikolojik dayanıklılık düzeyleri de bu süreci etkilemektedir (Soylu ve Kağnıcı, 2015). Bu nedenle evlilik uyumu, zaman içinde değişebilen ve ilişkisel etkileşimlerle yeniden şekillenen dinamik bir yapı olarak ele alınmaktadır (Güneş, 2011).

Yakın ilişkilerin anlaşılmasında bağlanma kuramı temel açıklayıcı çerçevelerden biridir. Bowlby'nin geliştirmiş olduğu bağlanma kuramı, bireyin çocukluk döneminde bakım veren kişiyle kurmuş olduğu ilişkinin, yaşam boyu süren ilişki biçimlerini şekillendirdiğini ileri sürmektedir (Prior ve Glaser, 2007). Bu süreçte oluşan içsel çalışma modelleri, bireyin kendisini ve başkalarını algılama biçimini belirlemektedir (Demirel ve Batman, 2023). Güvenli bağlanma stiline, kişilerarası ilişkilerde etkili iletişim bir yapıcı çatışma çözme becerileriyle ilişkili olduğu düşünülmektedir (Kesebir vd., 2011). Kaygılı bağlanma stiline bireyler yoğun onay ihtiyacı, terk edilme korkusu ve duygusal dalgalanmalar yaşayabilmektedir (Carnine ve Perkal, 2024). Kaçınan bağlanma özellikleri taşıyan bireylerde duygusal mesafe, bağımsızlık ihtiyacı ve yakın ilişkilerden kaçınma eğilimi daha belirgin görülmektedir. Bu bağlanma örüntülerinin evlilik ilişkisindeki iletişim kalitesi ve uyum düzeyi üzerinde etkili olduğu düşünülmektedir (Schumann ve Orehek, 2018).

Evlilik ve yakın ilişkilerde çatışma, kaçınılmaz ve doğal bir durum olarak değerlendirilmektedir. İki farklı bireyin ortak yaşam sürdürmesi, zaman zaman görüş ayrılıklarını ve beklenti farklılıklarını beraberinde getirmektedir (Dönmez ve Tunç, 2019). Ancak çatışmanın varlığından çok, bu çatışmanın nasıl yönetildiği ilişkinin yapısını şekillendirmektedir. Yapıcı problem çözme, empatik yaklaşım ve açık iletişim evlilik uyumunu güçlendirirken, eleştirel, kaçınmacı ve suçlayıcı tutumlar ilişkiyi zayıflatmaktadır (Çam ve Akgün, 2007). Çatışma nedenleri arasında ekonomik problemler, rol paylaşımı, ebeveynlik sorumlulukları ve duygusal ihtiyaçların karşılanmaması yer almaktadır (Akgün ve Uluocak, 2010). Bu süreçte bağlanma stillerinin ilişki süreçlerini etkileyen temel unsurlardan biri olduğu değerlendirilmektedir. Kaygılı bağlanma eğiliminde yoğun duygusal tepki verme ve güvence arayışı görülürken, kaçınan bağlanmada geri çekilme ve iletişimden kaçınma davranışları daha baskındır. Bu durum çatışmanın çözümünü zorlaştırarak evlilik uyumunu olumsuz etkileyebilmektedir (Helvacıoğlu ve Bülbül, 2022).

Evlilik uyumu ile çatışma düzeyi arasındaki ilişkinin çift yönlü ve dinamik bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir. Araştırmalar, işlevsel çatışma çözme becerilerinin evlilik doyumunu artırdığını, işlevsiz çatışma örüntülerinin ise ilişki kalitesini düşürdüğünü göstermektedir (Ünal ve Akgün, 2022). Özellikle, eleştiri, küçümseme ve iletişimden kaçınma gibi davranışlar evlilik uyumunu zayıflatmaktadır. Bu çerçevede evlilik çatışmalarının, davranışsal yönünün yanı sıra duygusal ve bilişsel bileşenleri de kapsayan çok katmanlı bir yapıya sahip olduğu ifade edilmektedir (Koçak ve Aktaş, 2019).

Bağlanma stilleri ile evlilik çatışmaları ve evlilik uyumu arasındaki etkileşimler, kadın ve erkek bireylerde farklı biçimlerde ortaya çıkabilmektedir. Bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin sahip oldukları algılar ise duygularını ifade etme biçimlerini, ilişkiye yönelik beklentilerini ve eşler arası etkileşim süreçlerini etkileyebilmektedir (Çağlayan ve İpek, 2019). Araştırmalar, kadınların ilişkilerde duygusal yakınlık ve etkili iletişime daha fazla önem verdiğini, erkeklerin ise sorun çözmeye odaklanma ve kişisel alanlarını koruma eğiliminde olduklarını göstermektedir. Bununla birlikte, kaygılı bağlanma örüntüsünün kadınlarda daha yoğun duygusal duyarlılıkla ilişkili olduğu, kaçınan bağlanma örüntüsünün ise erkeklerde daha belirgin uzak durma ve mesafe koyma davranışlarıyla ortaya çıktığı ifade edilmektedir. Bu durum, cinsiyet değişkeninin bağlanma stilleri ile evlilik uyumu arasındaki ilişkide düzenleyici bir etkiye sahip olabileceğine işaret etmektedir (Özgül vd., 2019).

Cinsiyet, evlilik ilişkilerinde bağlanma stillerinin uyum üzerindeki etkisini şekillendiren önemli psikolojik değişkenlerden biri olarak değerlendirilmektedir. Toplumsal cinsiyet rolleri ise eşlerin duygularını ifade etme biçimlerini, ilişki içerisindeki beklentilerini ve çatışma durumlarında sergiledikleri davranış örüntülerini etkileyebilmektedir. Literatürde, kadınların ilişkilerde daha yoğun bir duygusal yakınlık arayışı sergilediği ve "duygusal odaklı" bir iletişim biçimine sahip olduğu ifade edilirken, erkeklerin daha çok "araçsal" problem çözme stratejilerine yöneldiği ve duygusal yoğunluktan kaçınma eğiliminde olduğu gözlenmektedir (Özgül

vd., 2019). Özellikle kaygılı bağlanma stili, kadınlarda terk edilme kaygısını ve ilişkiyi koruma çabasını tetikleyerek evlilik uyumunda bir “duygusal hassasiyet” yaratırken, erkeklerde kaçınan bağlanma stili, çatışma sırasında “sessizlik ve geri çekilme” gibi iletişim kapatıcı davranışları beraberinde getirmektedir (Helvacıoğlu ve Bülbül, 2022). Bu durum, cinsiyetin sadece bir değişken değil, eşlerin stresle başa çıkma ve sevgi alışverişinde bulunma yollarını tamamen farklılaştıran bir “filtre” görevi gördüğünü kanıtlamaktadır. Sonuç olarak, evlilik çatışmalarının sonuçları ve uyum düzeyi, cinsiyet rollerinin bağlanma örüntüleriyle nasıl harmanlandığına göre şekillenmekte, bu durum çift terapisinde cinsiyete duyarlı müdahalelerin gerekliliğini ortaya koymaktadır (Çağlayan ve İpek, 2019).

Literatürde, bireylerin güvenli bağlanma özellikleri göstermelerinin evlilik uyumunu olumlu yönde etkilediği ve çatışma süreçlerinin daha yapıcı biçimde yönetilmesine katkı sağladığı belirtilmektedir (Uluyol ve Uluç, 2019). Buna karşılık kaygılı ve kaçınan bağlanma örüntülerinin daha yoğun çatışma yaşantıları, düşük ilişki doyumu ve iletişimde aksaklıklarla ilişkili olduğu vurgulanmaktadır (Özgül vd., 2019; Ünal ve Akgün, 2022). Elde edilen bulgular, bağlanma örüntülerinin yalnızca eşler arasındaki ilişki doyumu ve uyumu üzerinde değil, çatışmaların ele alınış biçimi üzerinde de belirleyici bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca alan yazında, evlilik çatışmalarının bağlanma stilleri ile evlilik uyumu arasındaki ilişkiyi açıklayan önemli aracı mekanizmalardan biri olabileceği ifade edilmektedir (Can, 2025; Helvacıoğlu ve Bülbül, 2022).

Bu çerçevede, bağlanma temelli örüntülerin bireylerin çatışma sırasında sergiledikleri tutum ve davranışları biçimlendirdiği, bu çatışma deneyimlerinin de evlilik uyumunun düzeyini doğrudan etkileyerek ilişkisel dinamiklerin anlaşılmasında kritik bir değişken olarak işlev gördüğü söylenebilir. Öte yandan, söz konusu ilişkisel yapının bireyler arasında farklılık gösterebileceği, özellikle cinsiyet değişkeninin bu etkileşimlerde yönlendirici ve değiştirici bir etki ortaya koyabileceği alan yazında vurgulanmaktadır. Bu doğrultuda, bağlanma stilleri ile çatışma yönetimi ve evlilik uyumu arasındaki ilişkinin yalnızca doğrudan ilişkiler üzerinden değil, aynı zamanda aracılık ve düzenleyici mekanizmalar dikkate alınarak bütüncül bir perspektifle ele alınması gerektiği ifade edilmektedir (Carnine ve Perkal, 2024). Bu araştırmanın, değişkenler arasındaki dolaylı etkileşimleri ortaya koyarak evlilik sürecine ilişkin psikolojik işleyişi daha kapsamlı bir bakış açısıyla açıklamaya katkı sağlaması, elde edilecek bulguların ise çift terapisi ve evlilik danışmanlığı uygulamalarına kuramsal ve uygulamalı düzeyde destek sunması beklenmektedir. Bu araştırmanın amacı, evli bireylerde kaygılı ve kaçınan bağlanma örüntülerinin evlilik uyumu üzerindeki etkisini incelemektir. Araştırmada evlilik çatışmalarının aracı rolü ile cinsiyet faktörünün düzenleyici etkisi ele alınmaktadır. Kaygılı ve kaçınan bağlanma stilleri bağımsız değişkenler olarak ele alınırken, evlilik uyumu bağımlı değişken olarak değerlendirilmiştir. Evlilik çatışmaları aracı değişken, cinsiyet ise düzenleyici değişken olarak modele dahil edilmiştir. Değişkenler arasındaki etkileşimlerin birlikte incelenmesiyle evlilik ilişkilerinin psikolojik yapısının daha bütüncül bir biçimde ortaya konması hedeflenmektedir.

YÖNTEM

Bu çalışma, evli bireylerde bağlanma örüntülerinin (kaygılı ve kaçınan bağlanma), evlilik çatışmaları ve evlilik uyumu ile olan ilişkisini incelemeye odaklanan nicel bir araştırma olarak planlanmıştır. Araştırma, değişkenler arasındaki ilişkilerin eş zamanlı olarak değerlendirilebilmesine imkan tanıyan ilişkisel tarama yaklaşımı temel alınarak oluşturulmuştur. Bu kapsamda, söz konusu değişkenler arasındaki ilişkisel yapı uygun istatistiksel analiz teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Model, mevcut durumun betimlenmesine ve değişkenler arasındaki etkileşimlerin ortaya konulmasına olanak sağlamaktadır.

Katılımcılar

Çalışma, en az bir yıl evli olan bireylerle yürütülmüştür. Çalışmaya 22-65 yaşları arasında (ort. = 44.637, s = 9.823) toplamda 303 kişi katılmıştır. Katılımcıların %49.5'i kadın ve %50.5'i erkektir. Bununla beraber katılımcıların %7'si ilk okul, %1.3'ü orta okul, %13.2'si lise, %7.3'ü ön lisans, %60.7'si lisans ve %16.8'i lisansüstü mezunu olduğunu; katılımcıların %3.3'ü düşük gelir, %40.9'u orta düzey, %46.2'si iyi ve %9.6'sı çok iyi gelir durumu bildirmiştir. Ayrıca katılımcıların %18.2'si çocuğu olmadığını, %39.9'u bir çocuğu olduğunu, %36.0'sı iki çocuğu olduğunu ve %5.9'u üç veya daha fazla çocuğu olduğunu belirtmiştir (Tablo 1).

Uygulama

Veri toplama süreci Google Formlar üzerinden toplanmıştır. Katılımcılara çalışmanın amacı hakkında bilgilendirme yapılmış ve katılım gönüllülük esasına dayandırılmıştır. Araştırmaya katılan bireylerden Bilgilendirilmiş Onam Formunu onaylamaları istenmiş, elde edilen verilerin gizliliği ve anonimliği sağlanmıştır. Katılımcıların kimlik bilgileri hiçbir aşamada kayıt altına alınmamıştır. Anketi yanıtlama süresi ortalama 15 dakika olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplamak amacıyla Kişisel Bilgi Formu, Evlilik Çatışması Ölçeği, Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II (YİYE-II) ve Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği kullanılmıştır.

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II (YİYE-II), Fraley vd. (2000) tarafından geliştirilmiş ve Selçuk vd. (2005) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçek toplam 36 maddeden oluşmakta olup 18 madde kaygılı bağlanma, 18 madde kaçınan bağlanma boyutlarını ölçmektedir. Kaçınan bağlanma boyutu çift numaralı maddelerin ortalaması, kaygılı bağlanma boyutu ise tek numaralı maddelerin ortalaması alınarak hesaplanmaktadır. Ölçekte 14 ters kodlanan madde bulunmaktadır. Ölçek 7'li Likert tipi (1 = Hiç katılmıyorum, 7 = Tamamen katılıyorum) ile değerlendirilmektedir ve yüksek puanlar ilgili bağlanma boyutunun yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir (Fraley vd., 2000; Selçuk vd., 2005).

Evlilik Çatışması Ölçeği, Dökmen (1995) tarafından geliştirilmiş olup evli çiftler arasındaki çatışma alanlarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Ölçek iletişim, ekonomik nedenler, çocuklar, aile içi ilişkiler, sosyal çevre ile ilişkiler ve cinsel yaşam gibi alanları kapsamaktadır ve toplam 70 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten çatışma yaygınlığı ve çatışma sıklığı olmak üzere iki farklı puan elde edilmektedir. Çatışma yaygınlığı puanı "Böyle bir durum yok" seçeneği 0, diğer seçenekler 1 olacak şekilde hesaplanmakta ve toplam puan 0-70 arasında değişmektedir. Çatışma sıklığı puanı ise 0-5 arası derecelendirme üzerinden hesaplanmakta olup toplam puan 0-350 aralığındadır. Ölçekten alınan yüksek puanlar evlilik içi çatışma düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir (Dökmen, 1995).

Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği (YÇUÖ), Busby vd. (1995) tarafından geliştirilmiş ve Bayraktaroğlu ve Çakıcı (2017) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçek 14 maddeden oluşmakta ve doyum, uzlaşım ve görüş birliği olmak üzere üç alt boyutu içermektedir. Ölçekte bazı maddeler ters puanlanmaktadır. Ölçekten elde edilen yüksek puanlar ilişki uyum düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir ve toplam puan 70 üzerinden hesaplanmaktadır (Bayraktaroğlu ve Çakıcı, 2017; Busby vd., 1995).

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde katılımcıların sosyo-demografik özelliklerinin sayı ve yüzdelerini belirlemek için frekans analizi ve ölçek toplam puanlarının betimlenmesi için betimsel istatistik analizi yapılmıştır. Bunun yanı sıra toplam ölçek puanlarının Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayılarını hesaplamak amacıyla madde analizi yapılmıştır. Bununla beraber ölçek toplam puanları arasındaki ilişkilerin belirlenmesi için Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Ayrıca Process Macro ile de düzenleyici aracı değişken analizi yapılmıştır. Son olarak ölçek toplam puanlarının normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir. Normal dağılım varsayımını test etmek için basıklık ve çarpıklık değerleri incelenmiş ve bu değerlerin -1,5 ile +1,5 arasında değiştiği gözlenmiştir. Bu doğrultuda parametrik testlerin kullanılması uygun bulunmuştur.

BULGULAR

Tablo 1: Katılımcı Grubunun Sosyo-Demografik Özelliklerine İlişkin Sonuçla

Sosyo -Demografik Değişken	Gruplar	n	%
Cinsiyet	Kadın	150	49.5
	Erkek	153	50.5
	Toplam	303	100.0
Eğitim Durumu	İlk Okul	2	.7
	Orta Okul	4	1.3
	Lise	40	13.2
	Ön Lisans	22	7.3
	Lisans	184	60.7
	Lisansüstü	51	16.8
	Toplam	303	100.0
Gelir Durumu	Düşük	10	3.3
	Orta	124	40.9
	İyi	140	46.2
	Çok iyi	29	9.6
	Toplam	303	100.0
Çocuk Sayısı	Hiç Yok	55	18.2
	Bir Çocuk	121	39.9
	İki Çocuk	109	36.0
	Üç ve Üzeri	18	5.9
	Toplam	303	100.0

Çalışmada öncelikle ölçme araçlarından alınan puanların betimleyici istatistikleri ve Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayıları hesaplanmıştır. Buna göre Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği toplam puanı 17.00 ile 69.00 (ort. = 50.773 ± 9.370) arasında, Evlilik Çatışması Ölçeği toplam puanı 70.00 ile 398.00 (ort. = 134.218 ± 57.865) arasında, Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Kaçınan Bağlanma Alt Boyutu toplam puanı 18.00 ile 100.00 (ort. = 60.033 ± 21.218) ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Kaygılı Bağlanma Alt Boyutu toplam puanı 25.00 ile 114.00 (ort. = 54.876 ± 17.528) arasında değişmektedir. Bunun yanı sıra Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği için .821, Evlilik Çatışması Ölçeği için .977, Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Kaçınan Bağlanma Alt Boyutu için .889 ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Kaygılı Bağlanma Alt Boyutu için .842 düzeyinde Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayıları belirlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 2: Ölçek Puanlarının Betimsel İstatistik ve İç Tutarlılık Güvenirlik Değerleri

Puanlar	Alfa	n	Min.	Maks.	Ort.	s	Çarpıklık	Basıklık
Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği	.821	303	17.00	69.00	50.773	9.370	-.415±.140	.256±.279
Evlilik Çatışması Ölçeği	.977	303	70.00	398.00	134.218	57.865	1.881±.140	4.177±.279
Kaçınan Bağlanma Alt Boyutu	.889	303	18.00	100.00	60.033	21.218	-.258±.140	-1.100±.279
Kaygılı Bağlanma Alt Boyutu	.842	303	25.00	114.00	54.876	17.528	.841±.140	.205±.279
Yaş	-	303	22.00	65.00	44.637	9.823	-	-

Çalışmada değişkenler arasındaki bağıntıları göstermek için Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği toplam puanı ile Evlilik Çatışması Ölçeği toplam puanı arasında negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır; $r = -.395$; $p < .001$. Buna göre evlilik çatışması arttıkça çift uyumu azalmaktadır. Bununla beraber Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği toplam puanı ile Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Kaçınan Bağlanma Alt Boyutu toplam puanı arasında negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır; $r = -.410$; $p < .001$. Bu sonuca göre Kaçınan Bağlanma düzeyi arttıkça çift uyumu düzeyi azalmaktadır. Bunun yanı sıra Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği toplam puanı ile Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Kaygılı Bağlanma Alt Boyutu toplam puanı arasında negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır; $r = -.134$; $p < .05$. Bu sonuca göre Kaygılı Bağlanma düzeyi arttıkça çift uyumu düzeyi azalmaktadır. Ayrıca Evlilik Çatışması Ölçeği toplam puanı ile Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Kaygılı Bağlanma Alt Boyutu toplam puanı arasında pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır; $r = .297$; $p < .001$. Bu sonuca göre evlilik çatışması arttıkça Kaygılı Bağlanma düzeyi artmaktadır. Ancak Evlilik Çatışması Ölçeği toplam puanı ile Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Kaçınan Bağlanma Alt Boyutu toplam puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur; $r = .078$; $p > .05$ (Tablo 3).

Tablo 3: Evlilik Uyumu, Evlilik Çatışması, Kaçınan ve Kaygılı Bağlanma Arasındaki İlişkiler

	Evlilik Çatışması Ölçeği	Kaçınan Bağlanma Alt Boyutu	Kaygılı Bağlanma Alt Boyutu
Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği	-.395***	-.410***	-.134*
Evlilik Çatışması Ölçeği	-	.078	.297***
Kaçınan Bağlanma Alt Boyutu		-	.119*

* $p < .05$; *** $p < .001$

Çalışmada kaçınan bağlanma ile evlilik uyumu arasındaki ilişkide evlilik çatışmasının aracı ve cinsiyetin düzenleyici rolünün incelenmesi için kurulan model test edilmiştir. Kurulan regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $F(4, 298) = 33.899$; $p < .001$. Analiz sonuçlarına göre evlilik uyumu alt boyutu toplam puanını, kaçınan bağlanma alt boyutu toplam puanı ($t = -6.979$; $p < .001$), Evlilik Çatışması Ölçeği toplam puanı ($t = -4.549$; $p < .01$) ve cinsiyet ($t = -2.199$; $p < .05$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Ayrıca evlilik uyumu düzeyi açısından cinsiyet ve evlilik arasındaki etkileşim de istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $t = 2.212$; $p < .05$ (Tablo 4).

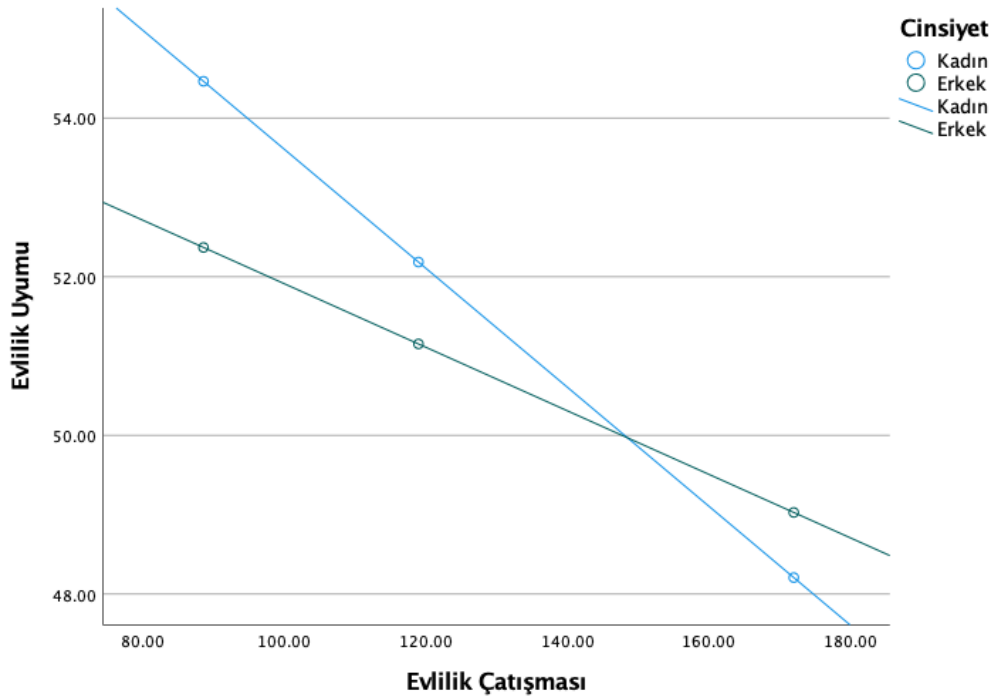
Tablo 4: Kaçınan Bağlanma ile Evlilik Uyumu Arasındaki İlişkide Evlilik Çatışmasının Aracı ve Cinsiyetin Düzenleyici Rolü

	B	s. h.	t	p	GAAS	GAÜS	s. d.	R ²	F	p
Sabit	75.821	3.541	21.415	.000	68.853	82.788				
Kaçınan Bağlanma	-.158	.023	-6.979	.000	-.203	-.114				
Evlilik Çatışması	-.110	.024	-4.549	.000	-.158	-.062	4, 298	.313	33.899	.000
Cinsiyet	-5.195	2.363	-2.199	.029	-9.845	-.545				
Etkileşim	.035	.016	2.212	.028	.004	.066				

Tablo 5: Kaçınan Bağlanma Bağımsız Değişken Olduğunda Kadın ve Erkek Gruplarında Evlilik Çatışması ile Evlilik Uyumu Arasındaki İlişki

	s	B	Standart hata	t	p	GAAS	GAÜS
Cinsiyet	Kadın	-.075	.011	-7.122	.000	-.096	-.054
	Erkek	-.040	.012	-3.420	.001	-.063	-.017

Kaçınan bağlanma ile evlilik uyumu arasındaki dolaylı ilişki, evlilik çatışması ve cinsiyet üzerinden gerçekleşmiştir. Kaçınan bağlanma bağımsız değişken olduğunda, aracı değişken evlilik çatışması ile bağımlı değişken olan evlilik uyumu arasındaki ilişkiyi cinsiyet düzenlemektedir. Evlilik çatışması ile evlilik uyumu arasındaki ilişki kadın ve erkek gruplarında farklılaşmaktadır. Analiz sonuçlarına göre kadın ($t=-7.122$; $p<.001$) ve erkek ($t=-3.420$; $p<.001$) gruplarında evlilik çatışması ile evlilik uyumu arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde etkilenmektedir (Şekil 1).

Şekil 1: Kaçınan Bağlanma Bağımsız Değişken Olduğunda Kadın ve Erkek Gruplarında Evlilik Çatışması ile Evlilik Uyumu Arasındaki İlişki

Çalışmada ikinci model olarak kaygılı bağlanma ile evlilik uyumu arasındaki ilişkide evlilik çatışmasının aracı ve cinsiyetin düzenleyici rolünün incelenmesi için kurulan model test edilmiştir. Kurulan regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır; $F(4, 298) = 18.827$; $p < .001$. Analiz sonuçlarına göre evlilik uyumu alt boyutu toplam puanını, kaygılı bağlanma alt boyutu toplam puanı yordamazken ($t = -.712$; $p > .05$), Evlilik Çatışması Ölçeği toplam puanı ($t=-5.281$; $p<.001$) ve Cinsiyet ($t = -3.863$; $p < .001$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Bununla beraber etkileşim de istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $t = 3.013$; $p < .01$ (Tablo 6).

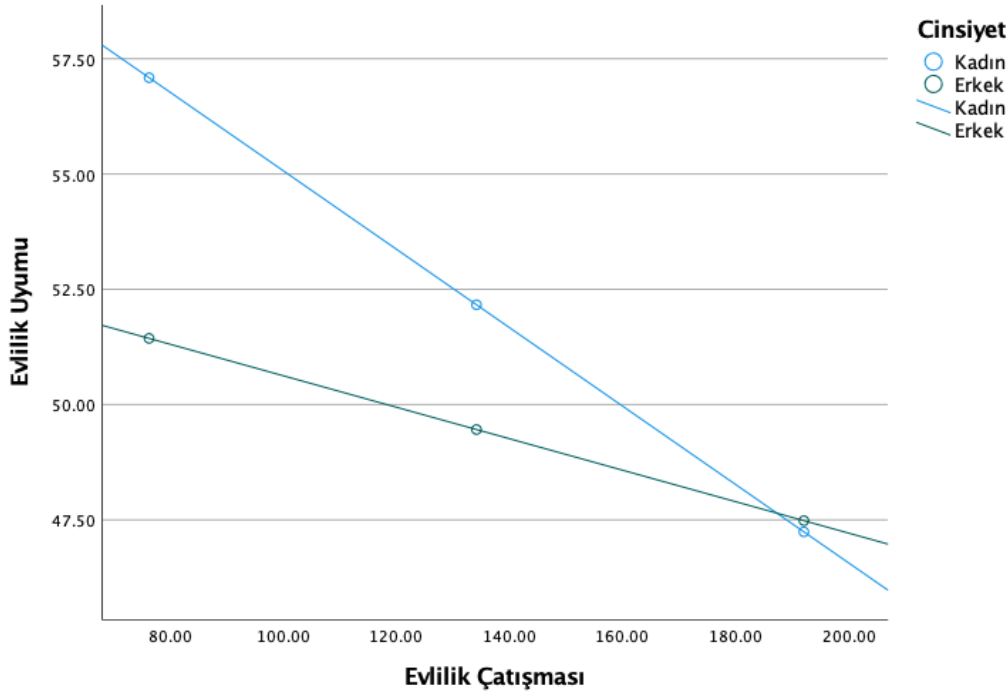
Tablo 6: Kaçınan Bağlanma ile Evlilik Uyumu Arasındaki İlişkide Evlilik Çatışmasının Aracı ve Cinsiyetin Düzenleyici Rolü

	B	s. h.	t	p	GAAS	GAÜS	s. d.	R ²	F	p
Sabit	74.270	4.096	18.133	.000	66.209	82.33				
Kaygılı Bağlanma	-.021	.029	-.712	.477	-.078	.037				
Evlilik Çatışması	-.136	.026	-5.281	.000	-.187	-.085	4, 298	.202	18.827	.000
Cinsiyet	-9.544	2.471	-3.863	.000	-14.406	-4.682				
Etkileşim	.051	.017	3.013	.003	.018	.084				

Tablo 7: Kaygılı Bağlanma Bağımsız Değişken Olduğunda Kadın ve Erkek Gruplarında Evlilik Çatışması ile Evlilik Uyumu Arasındaki İlişki

	s	B	Standart hata	t	p	GAAS	GAÜS
Cinsiyet	Kadın	-.085	.011	-7.451	.000	-.108	-.063
	Erkek	-.034	.013	-2.627	.009	-.060	-.009

Kaygılı bağlanma ile evlilik uyumu arasındaki dolaylı ilişki, evlilik çatışması ve cinsiyet üzerinden gerçekleşmiştir. Kaygılı bağlanma bağımsız değişken olduğunda, aracı değişken evlilik çatışması ile bağımlı değişken olan evlilik uyumu arasındaki ilişkiyi cinsiyet düzenlemektedir. Evlilik çatışması ile evlilik uyumu arasındaki ilişki kadın ve erkek gruplarında farklılaşmaktadır. Analiz sonuçlarına göre evlilik çatışması ile evlilik uyumu arasındaki ilişki hem kadın grubunda ($t=-7.451$; $p<.001$) hem de erkek grubunda ($t=-2.627$; $p<.01$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklı düzeylerde gerçekleşmektedir (Şekil 2).

Şekil 2: Kaygılı Bağlanma Bağımsız Değişken Olduğunda Kadın ve Erkek Gruplarında Evlilik Çatışması ile Evlilik Uyumu Arasındaki İlişki

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yakın ilişkilerde bireylerin güven duygusu, duygusal yakınlık kurma eğilimi, duygularını ifade etme biçimi ve çatışma yönetim stratejileri, büyük ölçüde bağlanma stilleri tarafından şekillendirilmektedir. Bowlby tarafından geliştirilen bağlanma kuramı, erken çocukluk döneminde bakım verenlerle kurulan ilişkilerin içselleştirilerek yetişkinlik dönemindeki romantik ilişkilerin niteliği üzerinde kalıcı etkiler oluşturduğunu ileri sürmektedir (Prior ve Glaser, 2007; Thompson, 2006). Evlilik ilişkisi, yetişkinlik dönemine ait bağlanma örüntülerinin en belirgin biçimde gözlemlenebildiği ilişki alanlarından biri olarak kabul edilmektedir. Evlilik uyumu ise eşlerin ilişkiden sağladıkları doyum, karşılıklı anlayış düzeyi, iletişim kalitesi ve problem çözme becerileri ile ilişkili olan, çok boyutlu bir yapı şeklinde değerlendirilmektedir (Fırsıloğlu ve Demir, 2000; Korkmaz ve Karasahin, 2022). Bu kapsamda çalışmada, evli bireylerde kaygılı ve kaçınan bağlanma stillerinin evlilik uyumu üzerindeki etkileri ele alınmış, evlilik çatışmalarının aracılık rolü ile cinsiyetin bu ilişkilerdeki düzenleyici etkisi incelenmiştir.

Analizler sonucunda ortaya çıkan bulgular, kaygılı bağlanmanın evlilik uyumu ile doğrudan anlamlı bir ilişkinin bulunmadığını, ancak evlilik çatışması aracılığıyla dolaylı bir etki oluşturduğunu göstermektedir. Analiz sonuçlarına göre kaygılı bağlanma düzeyi arttıkça evlilik çatışmasının arttığı, artan çatışmanın ise evlilik uyumunu olumsuz yönde etkilediği görülmüştür. Ulaşılan bulgular, kaygılı bağlanmanın evlilik uyumu üzerindeki etkisinin önemli ölçüde ilişki içi çatışma süreçleri aracılığıyla ortaya çıkabileceğine işaret etmektedir. Kaygılı bağlanma eğilimleri yüksek bireylerin, ilişkilerinde yoğun yakınlık ihtiyacı hissetmeleri, terk edilme endişesi yaşamaları ve ilişki dinamiklerine karşı daha duyarlı olmaları nedeniyle çatışma yaşantılarını daha yoğun deneyimleyebilecekleri değerlendirilmektedir.

Araştırma sonucu ulaşılan bulgu, kaygılı bağlanma örüntüsüne sahip bireylerin ilişkilerde yoğun yakınlık ihtiyacı, terk edilme korkusu ve güvence arayışı sergileyebileceğini belirten çalışmalarla uyum göstermektedir (Carnine ve Perkal, 2024; Kesebir vd., 2011). Kaygılı bağlanmanın evlilik uyumu üzerinde doğrudan bir azaltıcı etkisi bulunmamakla birlikte, çatışma süreçlerini artırması yoluyla evlilik ilişkisinin niteliğini dolaylı olarak olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Bu sonuç, evlilik uyumunun yalnızca bireysel bağlanma örüntüleriyle değil, bağlanma örüntülerinin ilişki içindeki çatışma süreçlerine nasıl yansıdığıyla açıklanabileceğini göstermektedir.

Kaçınan bağlanma stiline ise evlilik uyumu üzerinde doğrudan etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte kaçınan bağlanmanın evlilik çatışmasını artırdığı da görülmüştür. Kaçınan bağlanma stiline evlilik uyumundaki değişimin yaklaşık %20'sini açıkladığı belirlenmiştir. Ulaşılan bulgu, kaçınan bağlanmanın evlilik ilişkilerinin niteliği üzerinde önemli bir yordayıcı değişken olduğunu göstermektedir. Kaçınan bağlanma eğilimine sahip bireylerin ilişki içindeki davranış örüntülerinin evlilik uyumu üzerinde doğrudan etkili olduğu ve bu durumun evlilik ilişkisinin niteliğini zayıflatılabildiği değerlendirilmektedir. Bu bireylerin

ayrıca duygusal etkileşimden uzak durma ve geri çekilme yönünde davranışlar sergileyebildikleri ifade edilmektedir (Schumann ve Orehek, 2018; Özgül vd., 2019).

Araştırmada cinsiyetin düzenleyici rolüne ilişkin bulgular incelendiğinde, evlilik çatışmasının evlilik uyumu üzerindeki olumsuz etkisinin kadınlarda erkeklere göre daha belirgin olduğu ortaya konmuştur. Bu sonuç, kadınların ilişki süreçlerinden ve çatışma deneyimlerinden duygusal açıdan daha fazla etkilenebileceğini düşündürmektedir. Kadınların ilişkisel sorunları daha yoğun biçimde algılama eğiliminde olmaları ve ilişki doyumunu özellikle duygusal yakınlık üzerinden daha güçlü şekilde değerlendirmeleri, evlilik çatışmasının evlilik uyumu üzerindeki etkisinin daha belirgin hale gelmesine neden olabilmektedir. Ayrıca kadın katılımcılarda kaygılı bağlanma düzeyinin daha yüksek olduğu, erkek katılımcılarda ise kaçınan bağlanma stiline daha baskın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulguların toplumsal cinsiyet rolleri, duygusal ifade biçimleri ve kişiler arası ilişki dinamikleri bağlamında ele alınabileceği değerlendirilmektedir.

Cinsiyet faktörüne dair elde edilen bulgular, kadın ve erkek bireylerin evlilik ilişkisini algılama ve değerlendirme biçimlerinde farklılıklar olabileceğine işaret etmektedir. Kadınların duygusal yakınlık, iletişim ve paylaşım süreçlerine daha fazla önem atfetmesi, evlilik çatışmalarının evlilik uyumu üzerindeki etkisinin daha belirgin hale gelmesine neden olabilmektedir (Çağlayan ve İpek, 2019). Erkeklerde kaçınan bağlanma eğiliminin kadınlara oranla daha baskın görülmesi ise duygusal anlamda geri çekilme, sorunları erteleme ve ilişki içi mesafe oluşturma davranışlarıyla açıklanabilir.

Araştırma sonuçları doğrultusunda çift terapisi ve aile danışmanlığı uygulamalarında bağlanma temelli değerlendirmelere daha fazla yer verilmesi önerilmektedir. Kaygılı bağlanma eğilimi gösteren bireylerde terk edilme kaygısı, güvence arayışı ve yoğun duygusal tepkiler üzerinde çalışılması kaçınan bağlanma eğilimi gösteren bireylerde ise duygusal ifade, yakınlık kurma ve çatışma sırasında geri çekilme davranışlarının ele alınması önem taşımaktadır. Evlilik uyumunun güçlendirilmesinde, çiftlere yönelik psikoeğitim çalışmalarının önemli bir katkı sunabileceği, özellikle iletişim becerileri, empati geliştirme, duygu düzenleme ve çatışma çözme yeterliliklerinin desteklenmesinin ilişkisel işlevselliği olumlu yönde etkileyebileceği değerlendirilmektedir. Bunlarla beraber, çalışma bulgularına göre evlilik uyumunun kadın ve erkeklerin için farklı nitelik taşıyabileceği görülmektedir. Bu bağlamda hem teorik öneri hem de pratik öneriler için bu durumun göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Ayrıca bu çalışma evli çiftlerle değil, evli bireylerle yürütülmüştür. Bu doğrultuda çalışma bulgularının geçerliğini arttırmak ve evli çiftlerde de elde edilen bulguların benzer doğrultuda olduğunu göstermek önemli olacaktır.

KAYNAKÇA

- Akbaş, A. (2024). Türkiye toplumunda evlilik ve aile: Sosyolojik-psikolojik perspektif. *Nosyon: Uluslararası Toplum ve Kültür Çalışmaları Dergisi*, 13, 131–153.
- Akgün, R., & Uluocak, G. (2010). Evlilikte etkili iletişim ve problem çözme. *Aile ve Toplum*, 11(6), 23–34.
- Akyazı, K. G., Çıtak, Ş., & Tosun, C. (2022). Evlilik rol beklentileri ve evlilik tutumu. *ODÜSOBİAD*, 12(2), 931–948.
- Baş, E. (2021). Evlilik ve modernleşme sürecinde değişim. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 20(2), 821–845.
- Bayraktaroğlu, H. T., & Çakıcı, E. T. (2017). Psychometric properties of Revised form Dyadic Adjustment Scale in a sample from North Cyprus. *International Journal of Educational Sciences*, 19(2-3), 113-119. <https://doi.org/10.1080/09751122.2017.1393954>
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss: Vol. 1. Attachment*. Basic Books.
- Busby, D. M., Christensen, C., Crane, D. R., & Larson, J. H. (1995). A revision of the Dyadic Adjustment Scale for use with distressed and nondistressed couples: *The Revised Dyadic Adjustment Scale*. *Journal of Marital and Family Therapy*, 21(3), 289-308. <https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.1995.tb00163.x>
- Can, F. (2025). Bağlanma stilleri, çatışma yönetimi ve ilişki bağlılığı. *DTCF Dergisi*, 65(1), 559-580.
- Canel, A. N. (2012). *Evlilik ve aile hayatı*. ASPB Yayınları.
- Carnine, L. J., & Perkal, F. (2024). *Queer attachment: An anti-oppression toolkit*. Journal of Attachment Studies.
- Çağlayan, Y. İ., & İpek, M. (2019). Çiftlerde bağlanma stilleri ile evlilik uyumu ilişkisinin incelenmesi. *Aydın Sağlık Dergisi*, 5(2), 161-180.
- Çam, O., & Akgün, E. (2007). Kişilerarası ilişkilerde çatışma ve çatışma yönetimi. *Ege Üniversitesi*

Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi, 23(2), 207-221.

Demirel, A. C., & Batman, H. (2023). Bağlanma kuramı ve sosyal hizmet. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(3), 682-692.

Dökmen, Z. (1995). Evlilik Çatışması Ölçeği: Geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenilirliği. *Psikoloji Dergisi*, 10(34), 21-38.

Dönmez, M., & Tunç, E. (2019). İlişkide bilişsel çarpıtma, evlilikte problem çözme, evlilik uyumu ve tolerans. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2).

Fraley, R. C., Waller, N. G., & Brennan, K. A. (2000). An item response theory analysis of self-report measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(2), 350-365. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.78.2.350>

Fışıloğlu, H., & Demir, A. (2000). Applicability of the Dyadic Adjustment Scale for Turkish couples. *European Journal of Psychological Assessment*, 16(3), 214-218. <https://doi.org/10.1027/1015-5759.16.3.214>

Güleç, G. (2013). *Aile yapısı ve evlilik*. Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Güneş, F. (2011). *Aile, evlilik, akrabalık ve hane*. Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Helvacıoğlu, H. N., & Bülbül, A. E. (2022). Evli bireylerin çatışma çözüm stilleri, bağlanma stilleri ve evlilik rol beklentileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *SEBED*, 1(1), 1-14.

Kesebir, S., Kavzoğlu, S. Ö., & Üstündağ, M. F. (2011). Bağlanma teorisi ve bağlanma bozukluklarına genel bir bakış. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 3(2), 321-342.

Koçak, Z. K., & Aktaş, M. A. (2019). Çatışma ve çatışma yönetimi kavramlarına güncel bir bakış. *Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 130-137.

Korkmaz, Z., & Karaşahin, H. (2022). Evlilik uyumu ve manevi iyi oluş hali üzerine bir araştırma. *Türkiye Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 169-198.

Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2016). *Attachment in adulthood: Structure, dynamics, and change*. Guilford Publications.

Özgül, S. S., Demir, V., & Ünübol, H. (2019). Kaygılı ve kaçınan bağlanma örüntülerinin cinsiyet değişkenine göre duygusal şemalarla olan ilişkisinin incelenmesi. *Kıbrıs Türk Psikiyatri ve Psikoloji Dergisi*, 1(3), 173-179.

Özgüven, İ. E. (2017). *Evlilik ve aile danışmanlığı*. Nobel Akademik Yayıncılık.

Prior, V., & Glaser, D. (2007). *Understanding attachment and attachment disorders*. Infant Observation.

Selçuk, E., Günaydın, G., Sümer, N., & Gravano, M. K. (2005). *Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II'nin Türkçe uyarlaması ve psikometrik özellikleri*. Türk Psikoloji Yazıları, 8(16), 1-20.

Schumann, K., & Orehek, E. (2018). Adult attachment and quality of apologies. *Journal of Social and Personal Relationships*, 36(3), 845-866. https://doi.org/10.31234/osf.io/au8g4_v1

Soylu, Y., & Kağmcı, D. Y. (2015). Evlilik uyumunun empatik eğilim ve iletişim stillerine göre yordanması. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 5(43), 44-54.

Uluyol, F. M., & Uluç, S. (2019). Bağlanma örüntüleri ve evlilik uyumu arasındaki ilişkide aracı yollar. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*, 9(1).

Ünal, Ö., & Akgün, S. (2022). Evlilikte çatışma çözme stillerinin evlilik uyumu ile ilişkisi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 14, 322-330.

Yalçın, H. (2014). Evlilik uyumu ile sosyodemografik özellikler arasındaki ilişki. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 250-261.

Yıldızhan, E. (2017). Bağlanma teorisi ve bağlanma bozukluklarına genel bir bakış. *Anadolu Kliniği Tıp Bilimleri Dergisi*, 22(1).